

342
p-40

342

P-40

H Арм.

3-5287

07 MAR 2013

01 MAR 2013

05 MAR 2013

ԲԱՑԱՏՐԱԿԱՆ ԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԽՍՀՄ պատմության ծրագիրը կառուցված է պրոֆ. Ա. Վ. Շեստակովի խմբագրությամբ մշակված և կառավարական Համամիութենական Հանձնաժողովի կողմից ընդունված «ԽՍՀՄ համառոտ պատմության» դասագրքի հիման վրա:

Պրոֆ. Շեստակովի խմբագրությամբ կազմված «ԽՍՀՄ պատմության համառոտ դասընթաց» ընդունված և կառավարական Համամիութենական Հանձնաժողովի կողմից վորպես դասագիրք տարրական դպրոցի յերրորդ և չորրորդ դասարանների համար, բաց նկատի ունենալով, վոր վոչ լրվ միջնակարգ դպրոցի և միջնակարգ դպրոցի հինգերորդ, վեցերորդ և յոթերորդ դասարանների աշակերտները չեն ուսումնասիրել ԽՍՀՄ պատմությունը և, բացի դրանից, հիշված դասարանների համար առայժմ գեո չկան պատմության դասագրքեր, հիշյալ գերքը պետք է ոգտագործվի վորպես դասագիրք նաև 5-րդ, 6-րդ և 7-րդ դասարանների համար:

4-րդ դասարանում, ուր ընթացիկ ուսումնական տարում աշակերտները լիովին անցնելու յեն ԽՍՀՄ պատմության 120-ժամյա դասընթացը, բացի այն 80 ժամերից, վորոնք նախատեսված են ուսումնական պլանով պատմության դասերի համար, ուսումնական տարվա առաջին կիսում լրացուցիչ պետք է պատմության համար զատվի մեկ ժամ մայրենի լեզվի համար նախատեսված ժամերից, իսկ յերկրորդ կեսում մեկ ժամ թվաբանության ժամերից:

5-րդ, 6-րդ և 7-րդ դասարաններում, քաղաքացիական պատմության ուսումնասիրության համար նախատեսված ժամերը (քաղաքում—շաբաթական 2-ական ժամ, գյուղում—3-ական ժամ) ամբողջովին տրվում է ԽՍՀՄ պատմությանը: Այս ժամերի շրջանակներում ԽՍՀՄ պատմության դասընթացն ամբողջովին պետք է յուրացվի:

Վորպեսզի պատշաճ բարձրության վրա դրվի ԽՍՀՄ պատմության

ИВБ. №19341

1

261-87

Ստալինյան Սահմանադրութիւնը դասավանդելու համար ներկա թեմատիկան նախատեսել է 68 ժամ, ուսումնական պլանով նախատեսված մնացած ժամանակը ուսուցչի հայեցողութեամբ ոգտագործվում է կրկնողութեան համար:

Թեմատիկայում¹ ուսուցիչներին ոգնելու համար առանձին գլուխներին ցույց է տրված գրականութիւն, վոր կազմել է Մոսկվայի գրադարանա-գիտական և հանձնարարական-մատենա-գրութեան գիտա-հետադոտական ինստիտուտը և լրացված է մեր կողմից Վրացական ԽՍՀ Սահմանադրութեան նյութերի կապակցութեամբ:

Դպրոցներին՝ անհրաժեշտ է այժմ ապահովել դպրոցական գրադարանները հիշյալ գրականութեամբ այն հաշվով, վորպեսզի Ստալինյան Սահմանադրութեան ամեն մի դասատու հնարավորութիւն ունենա մաքսիմալ չափով ոգտագործելու հիշյալ գրականութիւնը, Ստալինյան Սահմանադրութեան ուսուցումն իր արժանի մակարդակի վրա դնելու համար:

Միջնակարգ դպրոցի վարչութեան պէս՝

Վ. ԻՄԵՂԱՆՎԻԼԻ

ԲԱՑԱՏՐԱԿԱՆ ԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԽՍՀՄ Ստալինյան Սահմանադրութեան թեմատիկան հիմնականում կառուցված է ՌՍՖՍՀ Լուսժողովմատի միջնակարգ դպրոցի վարչութեան մշակած «ԽՍՀՄ Ստալինյան Սահմանադրութեան թեմատիկայի» հիման վրա:

Մեր կողմից թեմատիկայի մեջ մտցված են լրացուցիչ կերպով Վրացական ԽՍՀ Սահմանադրութեան այն հոդվածները, վորոնք նախատեսում են Վրաստանի հիմնական առանձնահատկութիւնները, վորպէս ԽՍՀՄ մեջ մտնող միութենական հանրապետութիւններից մեկը: Վրացական ԽՍՀ Սահմանադրութեան 1, 11, 12, 14 գլուխները, վորոնք ամբողջովին համընկնում են ԽՍՀՄ Սահմանադրութեան համապատասխան գլուխներին (1, 10, 11 և 13), ուսուցիչը պետք է զուգահեռաբար ծանոթացնի ԽՍՀՄ Սահմանադրութեան հիշատակված ամեն մի առանձին գլխի հետ:

Արխագական և Աջարական ԻԽՍՀ և Հարավ-Ոսեթիայի Ինքնավար Մարզի տերրիտորիայում գտնվող դպրոցներում իրենց ԻԽՍՀ Սահմանադրութիւնը կամ ինքնավար մարզի Կանոնադրութիւնը լրացուցիչ պետք է ուսումնասիրեն 24-րդ դասից (մատնանշված է թեմատիկայում) պատշաճ գլուխների կապակցութեամբ:

Ստալինյան Սահմանադրութեան ուսուցման ժամանակ, ուսուցչին անհրաժեշտ է իմանալ, վոր հիմնականում ուսումնասիրվում է ԽՍՀՄ Ստալինյան Սահմանադրութիւնը, իսկ Վրացական ԽՍՀ Սահմանադրութիւնն ու Արխագական և Աջարական ԻԽՍՀ Սահմանադրութիւնն ու Հարավ-Ոսեթիայի Կանոնադրութիւնը, լինելով Ստալինյան Սահմանադրութեան զավակը, նկատի ունեն նրանց հիմնական առանձնահատկութիւնն ու կառուցված են այնպէս, վոր ամբողջովին համապատասխանում են ԽՍՀՄ Սահմանադրութեանը¹—պետք է ուսումնասիրվեն լրացուցիչ, որգանապէս կապելով համապատասխան գլուխների հետ:

¹ ԽՍՀՄ Սահմանադրութեան 18-րդ հոդված:

մության ուսուցումը, ամեն մի դպրոցին անհրաժեշտ է նշել կոն-
կրետ միջոցառումներ իՍՀՄ պատմության ուսուցման դիտողա-
կանության համար, հատուկ ուշադրություն դարձնել դպրոցներն
անհրաժեշտ քարտեզներով, սխեմաներով, նկարներով, պատմա-
կան զանազան փաստաթղթերով ապահովելու վրա, կարևոր դի-
դակտիկական նյութերով կապվել դպրոցին մոտ գտնվող թան-
գարանների հետ, իսկ շրջաններում, ուր չկան թանգարաններ,
հնարավորության չափով երևելավորության կազմակերպել դեպի
մոտակա թանգարանները և այլն:

ԻՍՀՄ ժողովուրդների պատմության լավ և հիմնովին ու-
սուցումը—սուր դենք է յերիտասարդ սերնդի լենինյան-ստալի-
նյան դաստիարակության գործում: ԻՍՀՄ պատմության ուսուց-
ման ժամանակ կարևոր մոմենտը հանդիսանում է պատմա-խրո-
նոլոգիական հետևողականության պահպանումը, պատմական
դեպքերի և յերևույթների դասատվությունն այնպես, վորպեսզի
աշակերտները հիշողության մեջ խորը տպավորվի հիմնական պատ-
մական յերևույթները և պատմական գործիչների կյանքը:

Ուսուցիչը սխեմատիկորեն պետք է աշխատի, վորպեսզի
ամեն մի դասն առաջուց մշակի և պատրաստի հարկավոր նյութը,
հարստացնի այն կոնկրետ բովանդակությամբ և ժամանակին
զննի կարևոր դիդակտիկական նյութերով: Դրանով նա կապա-
հովի մեր մեծ հայրենիքի պատմության ուսուցման բարձրորակ
և լավ անցկացումը:

Միջնակարգ դպրոցի վարչության պես՝

Վ. ԻՄԵՆԱՇՎԻԼԻ

ԻՍՀՄ ՅԵՎ ՎՐԱՑԱԿԱՆ ԻՍՀ ՍՏԱԼԻՆՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ԹԵՄԱՏԻԿԱ

1. Ն Ե Ր Ա Ծ ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

1-ին դաս—Առաջին Խորհրդային Սահմանադրությունը և իՍՀՄ
կազմակերպ:

2-րդ դաս—Փոփոխությունները Խորհրդային Միության կյան-
քում 1924—1936 թ.թ. ընթացքում:

2. ԻՍՀՄ ՍՏԱԼԻՆՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ

3-րդ և 4-րդ դասեր—ԻՍՀՄ—բանվորների և գյուղացիների
սոցիալիստական պետությունն է (ԻՍՀՄ Սահմ. 1-ին հոդվ.):

5—6 դասեր—Աշխատավորների պատգամավորների խորհուր-
դը—ԻՍՀՄ քաղաքական հիմքն է (ԻՍՀՄ Սահմ. 2-րդ և
3-րդ հոդվ.):

7—8 դասեր—ԻՍՀՄ տնտեսական հիմքը (4-րդ հոդվ.):

9-րդ դաս—Սոցիալիստական սեփականության պետական ձևը
(ԻՍՀՄ Սահմ. 5-րդ և 6-րդ հոդվ.):

10-րդ դաս—Սոցիալիստական սեփականության կոոպերատիվ-
կոլտնտեսային ձևը: Մասնավոր մանր տնտեսություն (ԻՍՀՄ
Սահմ. 5, 7—9-րդ հոդվ.):

11-րդ դաս—Քաղաքացիների անձնական սեփականության ի-
րավունքը (ԻՍՀՄ Սահմ. 10-րդ հոդվ.):

12-րդ դաս—Տնտեսության պլանաձև վարումը իՍՀՄ-ում
(ԻՍՀՄ Սահմ. 11-րդ հոդվ.):

13-րդ դաս—Սոցիալիստական աշխատանքը իՍՀՄ-ում (ԻՍՀՄ
Սահմ. 12-րդ հոդվ.):

2. ՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ

- 14-րդ դաս — ԽՍՀՄ — Միութենական պետությունն է (ԽՍՀՄ Սահմ. 13 և 17-րդ հոդվ.):
- 15-րդ դաս — ԽՍՀ Միության իրավասությունը (ԽՍՀ Սահմ. 14-րդ հոդվ.):
- 16-րդ դաս — Միութենական հանրապետությունները և նրանց իրավունքները (ԽՍՀ Սահմ. 15—21-րդ հոդվ.):
- 17-րդ դաս — ՌՍՖՍՀ (ԽՍՀ Սահմ. 22-րդ հոդվ.), ՌՍԽՀ (ԽՍՀ Սահմ. 23-րդ հոդվ.), ԲՍԽՀ (ԽՍՀ Սահմ. 29-րդ հոդվ.):
- 18-րդ դաս — Ադրբեջանի ԽՍՀ (ԽՍՀ Սահմ. 24-րդ հոդվ.), Հայկական ԽՍՀ (ԽՍՀ Սահմ. 29-րդ հոդվ.), Ուզբեկական ԽՍՀ (ԽՍՀ Սահմ. 26-րդ հոդվ.), Տաջիկստանի ԽՍՀ (ԽՍՀ Սահմ. 27-րդ հոդվ.), Ղազախստանի ԽՍՀ (ԽՍՀ Սահմ. 28-րդ հոդվ.), Թուրքմենստանի ԽՍՀ (ԽՍՀ Սահմ. 29-րդ հոդվ.), Կիրգիզիայի ԽՍՀ (ԽՍՀ Սահմ. 29-րդ հոդվ.):

ՎՐԱՑԱԿԱՆ ԽՍՀ (ՀՈԴՎ. 25)

- 19—20 դաս — Խորհրդային իշխանության հաստատվելը Վրաստանում: Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Ֆեդերատիվ Խորհրդային Հանրապետության ստեղծվելը: ԱՍՖՍՀ պատմական դերը և նշանակությունը: Վրացական ԽՍՀ քաղաքական, տնտեսական և կուլտուրական կյանքի ծաղկումը, վորպես լենինյան-ստալինյան ազգային քաղաքականության փայլուն ապացույց:
- Վր. ԽՍՀ նոր սահմանադրության հաստատումը և Անդրֆեդերացիայի վերացումը:
- 21-րդ դաս — Մյուս իրավահավասար խորհրդային սոց. հանրապետությունների հետ Վրացական ԽՍՀ-ի կամավոր միացումը միութենական պետության մեջ (ԽՍՀ Սահմ. 13-րդ հոդվ., ՎԽՍՀ Սահմ. 13-րդ հոդվ.):
- 22-րդ դաս — Վրացական ԽՍՀ իրավասությունները և իրավունքները (ԽՍՀ Սահմ. 15—21 հոդվ., ՎԽՍՀ Սահմ. 14—18 հոդվ.):
- 23-րդ դաս — Վրացական Խորհրդային Սոցիալիստական Հանրապետության կազմը (ԽՍՀ Սահմ. 19-րդ հոդվ.):

24-րդ դաս — Աբխազական և Աջարական ինքնավար սոցիալիստական հանրապետությունները, Հարավ-Ոսեթիայի ինքնավար մարզը և նրանց կազմը (ՎԽՍՀ Սահմ. 20—24-րդ հոդվ.):¹

3. ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ԲԱՐՁՐԱԳՈՒՅՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԸ

- 25-րդ դաս — ԽՍՀ Միության Գերագույն Խորհուրդը (ԽՍՀ Սահմ. 30—32, 36, 51—52, 56 հոդվ.):
- 26-րդ դաս — Միության Խորհուրդ և Ազգությունների Խորհուրդ (ԽՍՀ Սահմ. 30—35, 37—47, 50 հոդվ.):
- 27-րդ դաս — ԽՍՀ Գերագույն Խորհրդի նախագահությունը (ԽՍՀ Սահմ. 48, 49, 53—55 հոդվ.):

4. ՄԻՈՒԹԵՆԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ԲԱՐՁՐԱԳՈՒՅՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԸ

- 28-րդ դաս — Միութենական հանրապետությունների պետական իշխանության բարձրագույն մարմինները (ԽՍՀ Սահմ. 57—63 հոդվ.):
- 29-րդ դաս — Վրացական ԽՍՀ պետական իշխանության բարձրագույն մարմինները (ՎԽՍՀ Սահմ. 25—43 հոդվ.):

5. ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԸ

- 30-րդ դաս — ԽՍՀ պետական կառավարման մարմինները (ԽՍՀ Սահմ. 64—73, 78 հոդվ.):
- 31-րդ դաս — Հասարակական ժողովրդատները (ԽՍՀ Սահմ. 74—77 հոդվ.), Միութենական-հանրապետական ժողովրդատներ (ԽՍՀ Սահմ. 78-րդ հոդվ.):

6. ՄԻՈՒԹԵՆԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԸ

- 32-րդ դաս — Միութենական հանրապետությունների պետական

¹ Աբխազական և Աջարական ԽՍՀ և Հարավ-Ոսեթիայի ինքնավար մարզի տեղի տիրույթներում գտնվող դպրոցներում լրացուցիչ կերպով ուսումնասիրվում է իրենց ինքնավար հանրապետության Սահմանադրությունը կամ ինքնավար մարզի Կանոնադրությունը:

իշխանության կառավարման մարմինները (ԽՍՀՄ Սահմ. 79—88-րդ հոդվ.):

33-րդ դաս — Վրացական ԽՍՀ պետական կառավարման մարմինները (ԽՍՀՄ Սահմ. 44—53 հոդվ.):

34-րդ դաս — Միութենական-հանրապետական ժողովոմատները և հանրապետական ժողովոմատները (ԽՍՀՄ Սահմ. 54—58-րդ հոդվ.):

7. ԻՆՔՆԱՎԱՐ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ԲԱՐՁՐԱԳՈՒՅՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԸ

35-րդ դաս — Ինքնավար Խորհրդային Սոցիալիստական Հանրապետությունների պետական իշխանության բարձրագույն մարմինները (ԽՍՀՄ Սահմ. 89—93-րդ հոդվ.):

36—37-րդ դաս — Աբխազական և Աջարական ԻԽՍՀ պետական իշխանության բարձրագույն մարմինները (ՎԽՍՀ Սահմ. 59—67 հոդվ.), պետական կառավարման մարմինները (ՎԽՍՀ Սահմ. 68—75 հոդվ.): Հարավ-Ոսեթիայի Ինքնավար Մարզի պետական իշխանության մարմինները (ՎԽՍՀ Սահմ. 76—83 հոդվ.):

8. ՊԵՏԱԿԱՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՏԵՂԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԸ

38-րդ դաս — Պետական իշխանության տեղական մարմինները (ԽՍՀՄ Սահմ. 94—101 հոդվ.):

39—40-րդ դաս — Պետական իշխանության մարմինները Հարավ-Ոսեթիայի ինքնավար մարզում, Վր. ԽՍՀ շրջաններում, քաղաքներում, ավաններում և գյուղերում (ԽՍՀՄ Սահմ. 84—111 հոդվ.):

41-րդ դաս — Վր. ԽՍՀ բյուջեն (ՎԽՍՀ Սահմ. 112—116 հոդվ.):

9. ԴԱՏԱՐԱՆ ՅԵՎ ԴԱՏԱԽԱՂՈՒԹՅՈՒՆ

42—43 դաս — Դատարան և դատախազություն (ԽՍՀՄ Սահմ. 102—117 հոդվ.), Վր. ԽՍՀ դատարանը և դատախազության մարմինները (ՎԽՍՀ Սահմ. 117—130 հոդվ.):

10. ՔԱՂԱՔԱՑԻՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐՆ ՈՒ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

44—45 դաս — Աշխատանքի իրավունք, հանգստի իրավունք

ձեռության ժամանակ և աշխատունակությունը կորցնելու դեպքում նյութական ապահովության իրավունք (ԽՍՀՄ Սահմ. 118—120 հոդվ.):

Կրթության իրավունք (ԽՍՀՄ Սահմ. 121-րդ հոդվ.):

Կանանց իրավահավասարությունը (ԽՍՀՄ Սահմ. 122 հոդվ.):

46-րդ դաս — Քաղաքացիների իրավահավասարությունը, անկախ նրանց ազգության և ցեղի (ԽՍՀՄ Սահմ. 123-րդ հոդվ.), Միութենական միասնական քաղաքացիության մասին (ԽՍՀՄ Սահմ. 21-րդ հոդվ.):

47-րդ դաս — Խղճի ազատություն և հակակրոնական պրոպագանդի ազատություն (ԽՍՀՄ Սահմ. 124-րդ հոդվ.):

48—49 դաս — Խոսքի ազատություն, մամուլի ազատություն, ժողովների և միությունների ազատություն, փողոցային յերթերի և ցույցերի ազատություն (ԽՍՀՄ Սահմ. 125 հոդվ.): Հասարակական կազմակերպություններում միանալու ազատություն (ԽՍՀՄ Սահմ. 126-րդ հոդվ.):

50—51 դաս — Համ. Կ (բ) Կ աշխատավորության առաջավոր ջոկատն է, աշխատավորների բոլոր կազմակերպությունների ղեկավար միջուկը (ԽՍՀՄ Սահմ. 127-րդ հոդվ.):

52-րդ դաս — Անձի, բնակարանի և գաղտնի թղթակցության անձեռնմխելիություն (ԽՍՀՄ Սահմ. 127—128 հոդվ.):

53-րդ դաս — Ապաստանի իրավունք (ԽՍՀՄ Սահմ. 129 հոդվ.):

54—55 դաս — Քաղաքացիների պարտականությունները (ԽՍՀՄ Սահմ. 130—131 հոդվ.):

56—57 դաս — Հայրենիքի պաշտպանությունը — ԽՍՀՄ բոլոր քաղաքացիների պարտքն է ու պարտականությունը (ԽՍՀՄ Սահմ. 132—133 հոդվ.):

11. ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՍԻՍՏԵՄԸ (ԽՍՀՄ Սահմ. 134—142 հոդվ.)

58-րդ դաս — Ընդհանուր, հավասար և ուղղակի ընտրական իրավունք գաղտնի քվեարկությամբ:

59-րդ դաս — Ընտրական իրավունքը ԽՍՀՄ-ում և կապիտալիստական յերկրներում:

60-րդ դաս — Ընտրությունների կարգը ԽՍՀՄ-ում ըստ Ստալինյան նոր Սահմանադրության:

12. ՊԵՏԵԼՆԻՇԸ, ԴՐՈՇԱԿԸ, ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԸ

61-րդ դաս — ԽՍՀՄ պետնիշը, դրոշակը, մայրաքաղաքը (ԽՍՀՄ Սահմ. 143—145 հոդվ.):

62-րդ դաս — Վրացական ԽՍՀ պետական լեզուն, պետնիշը, դրոշակը, մայրաքաղաքը (ՎԽՍՀ Սահմ. 156—161 հոդվ.):

13. ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՓՈՓՈԽՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

63-րդ դաս — Սահմանադրության փոփոխման կարգը (ԽՍՀՄ Սահմ. 146-րդ հոդվ.):¹

64, 65 և 66-րդ դասեր — ԽՍՀՄ Գերագույն Խորհրդի ընտրության թյունների կանոնադրությունը:

14. ՍՏԱԼԻՆՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲԵՐՈՇՈՒՄԸ

67-րդ դաս — Ստալինյան Սահմանադրության հիմնական առանձնահատկությունները: Ստալինյան Սահմանադրության համալրարհային-պատմական նշանակությունը:

68-րդ դաս — ՍՏԱԼԻՆԸ — ԽՍՀՄ նոր Սահմանադրության ստեղծողն է:

¹ Նկատի ունենալով, զոր Վրացական ԽՍՀ Սահմանադրության 1, 11, 12 և 14 հոդվածները ամբողջովին համընկնում են ԽՍՀՄ Սահմանադրության 1, 10, 11 և 13 հոդվածներին, Ստալինյան Սահմանադրության ուսուցման թեմատիկայում Վր. ԽՍՀ Սահմանադրության հիշյալ հոդվածները առանձին չեն մտեր:

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0221123

34.472

	Apr
	3-5287